

TRANSPARANTIEVERSLAG 2023

Dit document is, conform artikel 42, § 1, van de Wet Aanvullende Pensioenen, het jaarlijks verslag over het beheer van de volgende publieke pensioentoezeggingen door het Vlaams Pensioenfonds:

- het Plan VOnr1, toegekend door de Vlaamse Regering aan de werknemers van de diensten van de Vlaamse overheid en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en aan de aangestelde personeelsleden van de Vlaamse ministeriële kabinetten;
- het Plan VOnr2, toegekend door de cv Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening-De Watergroep aan haar werknemers;
- het Plan VOnr3, toegekend door het Eigen Vermogen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek aan zijn werknemers;
- het Plan VOnr4, toegekend door het Eigen Vermogen Flanders Hydraulics aan zijn werknemers;
- het Plan VGC, toegekend door de Vlaamse Gemeenschapscommissie aan de werknemers van haar administratie en de kabinettsaangestelden van de cellen toegevoegd aan de kabinetten van haar collegeleden;
- Het Plan VMRI, toegekend door het Vlaams Mensenrechteninstituut aan zijn werknemers en de effectieve leden van zijn geschillenkamer.

1. Financiering van de publieke pensioentoezeggingen

Doel

De bepalingen van de publieke pensioentoezeggingen zijn opgenomen in de reglementen van het publieke pensioenstelsel voor de boven vermelde werknemers.

Het **Plan VOnr1** is van toepassing op de hierna vermelde werkgevers, verplicht bijdragende ondernemingen:

- Vlaamse Gemeenschap als openbare werkgever van de werknemers van de diensten van de Vlaamse overheid, die onder de ministeries (departementen of intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid) vallen, en de aangestelde personeelsleden in de Vlaamse ministeriële kabinetten
- Sport Vlaanderen
- Vlaamse Regulator voor de Media
- Agentschap Plantentuin Meise
- Toerisme Vlaanderen
- Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen

- Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
- Vlaamse Landmaatschappij
- De Vlaamse Waterweg
- Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen
- Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
- Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
- Vlaamse Milieumaatschappij
- Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
- GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
- Vlaamse Onderwijsraad
- Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs
- Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Rekem
- Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Geel
- Agentschap Opgroeien regie
- Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
- Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
- Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid

Het Plan VOnr1 bevat dezelfde basiscomponenten als in de publieke pensioentoezeggingen die als arbeidsvoorwaarden worden bepaald in de door de Vlaamse Regering vastgelegde rechtspositieregelingen van het personeel, maar verder worden geconcretiseerd in dat plan met definities, aansluitingsvoorwaarden, financieringsbepalingen, waarborgen bij overlijden voor de begunstigen, rechten bij uittreding, enz.. Er is bij dat pensioenreglement ook een overeenkomst gevoegd tussen de verplicht bijdragende ondernemingen die tot hetzelfde multi-inrichterspensioenstelsel (MIP) behoren, waarin de overname door de nieuwe werkgever van alle rechten en verplichtingen van de vroegere werkgever, die een werknemer bij de beëindiging van zijn arbeidsovereenkomst heeft verlaten, wordt geregeld.

De Vlaamse Regering wil aan de aangeslotenen of hun rechthebbenden een pensioenkapitaal en een overlijdenskapitaal uitkeren ter aanvulling van de wettelijke pensioenvoorzieningen. Deze waarborgen worden beheerd door het Vlaams Pensioenfonds, opgericht op 10/12/2018 op basis van een decretale machtiging ⁽¹⁾ door de Vlaamse Regering en de verplicht bijdragende ondernemingen ⁽²⁾ als een instelling voor bedrijfspensioenvoorziening onder de vorm van een organisme voor de financiering van pensioenen.

De verbintenis genomen door het pensioenfonds is een middelenverbintenis. Het pensioenfonds verbindt er zich met andere woorden toe om de ontvangen vaste bijdragen (of pensioendotaties), waarmee de publieke pensioentoezeggingen door de bijdragende ondernemingen worden gefinancierd, zo goed mogelijk te beleggen op de financiële markten zonder een bepaald rendement te waarborgen.

⁽¹⁾ Decreet van 23/11/2018 betreffende het Vlaams Pensioenfonds en het publieke pensioenstelsel voor de werknemers van de diensten van de Vlaamse overheid en andere besturen (B.S., 5/12/2018), gewijzigd bij artikel 14 van het programmadecreet bij de begroting 2021 van 18 december 2020 (B.S., 30/12/2020, Ed. 2).

⁽²⁾ Met uitzondering van het Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid dat bij het Vlaamse Pensioenfonds is aangesloten vanaf 1/1/2019.

Het Plan VOnr1 is van het type vaste bijdragen en is in werking getreden op 1/7/2019, maar de opbouw van de pensioenrechten heeft uitwerking met ingang van 1/1/2018 voor de werknemers die op dat moment al in dienst zijn, zo niet, vanaf de datum van hun indiensttreding.

Worden niet aangesloten bij dit plan: de werknemers die tewerkgesteld zijn met een arbeidsovereenkomst voor studenten, de werknemers die niet onder de Belgische Sociale Zekerheid ressorteren, de werknemers van Sport Vlaanderen die tewerkgesteld zijn met een arbeidsovereenkomst voor occasioneel personeel, de occasionele lesgevers van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (VDAB), bepaalde categorieën van werknemers die op 1/1/2018 van een bestaande, voordeliger aanvullende pensioenregeling genieten en niet vrijwillig kiezen voor de aansluiting bij het Plan VOnr1.

Het **Plan VOnr2** voor de werknemers van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening-De Watergroep, vrijwillig bijdragende onderneming, is in werking getreden op 1/1/2021 waarbij de opbouw van de pensioenrechten uitwerking heeft met ingang van 1/1/2019 voor hen die op dat moment al in dienst waren.

Worden niet aangesloten bij dit plan: de werknemers die tewerkgesteld zijn met een arbeidsovereenkomst voor studenten, de werknemers die niet onder de Belgische Sociale Zekerheid ressorteren, de werknemers die op 1/1/2021 van een bestaande, voordeliger aanvullende pensioenregeling genieten en niet vrijwillig kiezen voor de aansluiting bij het plan VOnr2.

Het **Plan VOnr3** voor de werknemers van het Eigen Vermogen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, vrijwillig bijdragende onderneming, is in werking getreden op 1/1/2020 waarbij de opbouw van de pensioenrechten uitwerking heeft met ingang van dezelfde voormelde datum.

Worden niet aangesloten bij dit plan: de werknemers die tewerkgesteld zijn met een arbeidsovereenkomst voor studenten, de werknemers die niet onder de Belgische Sociale Zekerheid ressorteren, de werknemers die op 1/1/2020 van een bestaande, voordeliger aanvullende pensioenregeling genieten en niet vrijwillig kiezen voor de aansluiting bij het Plan VOnr3.

Het **Plan VOnr4** voor de werknemers van het Eigen Vermogen Flanders Hydraulics, vrijwillig bijdragende onderneming, is in werking getreden op 1/1/2023 waarbij de opbouw van de pensioenrechten uitwerking heeft met ingang van 1/1/2022 voor hen die op dat moment al in dienst waren.

Worden niet aangesloten bij dit plan: de werknemers die tewerkgesteld zijn met een arbeidsovereenkomst voor studenten, de werknemers die niet onder de Belgische Sociale Zekerheid ressorteren, de werknemers die op 1/1/2023 van een bestaande, voordeliger aanvullende pensioenregeling genieten en niet vrijwillig kiezen voor de aansluiting bij het Plan VOnr4.

Het **Plan VGC** voor de werknemers van de administratie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de aangestelde personeelsleden van de cellen toegevoegd aan de ministeriële kabinetten van de collegeleden van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, vrijwillig bijdragende onderneming, is in werking getreden op 1/1/2021.

Worden niet aangesloten bij dit plan: de werknemers die tewerkgesteld zijn met een arbeidsovereenkomst voor studenten, de werknemers die niet onder de Belgische Sociale Zekerheid ressorteren, de werknemers die op 1/1/2021 van een bestaande, voordeliger aanvullende pensioenregeling genieten en niet vrijwillig kiezen voor de aansluiting bij het plan VGC, de werknemers die tewerkgesteld zijn als occasionele medewerker bij onder meer sport-, jeugd- en

speelpleinactiviteiten en de personeelsleden die deel uitmaken van het gesubsidieerd onderwijzend personeel.

Het **Plan VMRI** voor de werknemers en de effectieve leden van de geschillenkamer van het Vlaams Mensenrechteninstituut, vrijwillig bijdragende onderneming, is in werking getreden op 1/9/2023. Worden niet aangesloten bij dit plan: de werknemers die tewerkgesteld zijn met een arbeidsovereenkomst voor studenten, de werknemers die niet onder de Belgische Sociale Zekerheid ressorteren.

De plannen VONr2, VONr3, VONr4, VGC en VMRI zijn gebaseerd op gelijkaardige bepalingen als het Plan VONr1, doch het Plan VGC wordt gefinancierd met een vaste bijdrage van 4% i.p.v. 3% voor de andere plannen.

Financiering

Individuele rekeningen

Voor elke aangeslotene worden er binnen het Vlaams Pensioenfonds mogelijks twee individuele rekeningen opgemaakt:

- De Individuele Rekening T: de individuele rekening waarop de toelagen voor pensioen toegekend worden, verhoogd met het toegekend rendement;
- De Individuele Rekening TR: de individuele rekening waarop de ingebrachte reserves opgebouwd bij de vorige werkgever ingebracht worden, verhoogd met het toegekend rendement.

Pensioendotatie

Periodiek wordt een pensioendotatie gestort in de Pensioenreserve van het pensioenplan. Op het einde van het jaar wordt het eventuele saldo gestort. Op 31 december van elk jaar wordt vanuit de Pensioenreserve van het plan een toelage voor pensioen toegekend op de Individuele Rekening T van de actieve aangeslotene. De werkgevers waken erover dat in de pensioenreserve steeds voldoende middelen aanwezig zijn om op 31 december de verschuldigde toelagen op de individuele rekeningen te kunnen toekennen zoals hierna omschreven.

Wegens onvoldoende aanwezige middelen in de Pensioenreserve op 31/12/2023 zijn de werkgevers volgende saldi verschuldigd:

- Plan VONr2: 16.003 €
- Plan VONr3: 20.096 €
- Plan VMRI: 33 €

Toelagen voor pensioen

Op 31 december van elk jaar wordt door de werkgever op de Individuele Rekening T van de actieve aangeslotene een toelage voor pensioen toegekend, gelijk aan:

- $3\% \times RW \times Tew\%$ voor het Plan VONr1, het Plan VONr2, het Plan VONr3, het Plan VONr4 en het Plan VMRI

- $4\% \times RW \times Tew\%$ voor het Plan VGC

Wanneer de werknemer niet tijdens het volledige kalenderjaar voldoet aan de aansluitingsvoorwaarden, bedraagt de toelage:

- $3\% \times RW \times Tew\% \times$ aantal maanden in de referentieperiode / 12 voor het Plan VOnr1, het Plan VOnr2, het Plan VOnr3, het Plan VOnr4 en het Plan VMRI
- $4\% \times RW \times Tew\% \times$ aantal maanden in de referentieperiode / 12 voor het Plan VGC

Waarbij

- RW = de referentiewedde is het gemiddelde van het bruto voltijds maandsalaris, eventueel verhoogd met de haard- of standplaatstoelage, van de eerste en de laatste tewerkstellingsmaand van de referentieperiode, vermenigvuldigd met 13,82.
- Referentieperiode = het volledig kalenderjaar van 1 januari tot en met 31 december tijdens dewelke de werknemer voldoet aan de aansluitingsvoorwaarden van het pensioenplan. Wanneer de werknemer niet tijdens het volledige kalenderjaar voldoet aan de aansluitingsvoorwaarden van het plan, wordt de referentieperiode beperkt tot de periode dat de werknemer wel aan de aansluitingsvoorwaarden van het plan voldoet.
- Tew% = het gemiddelde tewerkstellingspercentage gedurende de referentieperiode.

De toelage voor de referentieperiode waarin het moment van pensionering, overlijden of uittreding van de actieve aangeslotene zich situeert, wordt toegekend op het moment van pensionering, overlijden of uittreding.

Deze toelage wordt voor het eerst toegekend op 31 december voor de referentieperiode van het kalenderjaar waarin de werknemers starten met de opbouw van hun pensioenrechten.

Transfer van reserves

De werknemer kan reserves opgebouwd bij een vorige werkgever in het kader van extralegale voorzieningen overdragen naar het Vlaams Pensioenfonds. Deze ingebrachte reserves worden op een aparte Individuele Rekening TR gezet.

Toelagen voor werkingskosten van het Vlaams Pensioenfonds

Het pensioenfonds heeft overeenkomsten met externe dienstverleners afgesloten voor de uitbesteding van het administratief, boekhoudkundig en vermogensbeheer en doet beroep op administratieve ondersteuning van het Agentschap Overheidspersoneel. Het heeft ook een erkend commissaris en de sleutelfuncties (interne audit, compliance, risicobeheer en actuariële functie) aangesteld.

De werkgevers storten jaarlijks een aparte kostendotatie om de werkingskosten te dekken. Op het einde van het jaar wordt een globale afrekening gemaakt.

Planreserve WAP rendement

In het Vlaams Pensioenfonds wordt een Planreserve WAP rendement aangelegd per pensioenplan. Deze heeft als doel om de reserves aan te vullen tot de minimale rendementsgarantie.

De werkgevers waken erover dat in de Planreserve WAP rendement steeds voldoende middelen aanwezig zijn om aan hun verplichtingen in het kader van de minimale rendementsgarantie te kunnen voldoen.

2. Beleggingsstrategie

Het Vlaams Pensioenfonds zorgt voor de opbouw van een pensioenkapitaal waarbij een beleggingsstrategie wordt gevolgd met een zo optimaal mogelijk rendement. Zo kan de aangeslotene een adequaat pensioeninkomen bekomen bij pensionering.

Bij het beleggen van de hem toevertrouwde middelen richt het pensioenfonds zich op de volgende kernwaarden: kwaliteit, veiligheid, risicodiversificatie, transparantie en kostenbeheersing.

Bij de uitvoering van de beleggingen staat het prudentiebeginsel centraal. Dit houdt in dat de beleggingen uitgevoerd worden met zorg, deskundigheid, voorzichtigheid en gepaste toewijding.

In geval van mogelijke tegenstrijdige belangen zorgt de raad van bestuur ervoor dat de beleggingen uitsluitend in het belang van de aangeslotenen en de begunstigten geschiedt.

De beleggingsstrategie werd vastgelegd in de Verklaring inzake de beleggingsbeginselen, die door de raad van bestuur op 21/6/2019 werd goedgekeurd en door de algemene vergadering op 28/6/2019 werd bekrachtigd en van toepassing is vanaf 1/7/2019. De Verklaring inzake de beleggingsbeginselen werd laatst gewijzigd door de raad van bestuur op 25/4/2023 en bekrachtigd door de algemene jaarvergadering van 6/6/2023.

Minimale rendementsgarantie

Volgens artikel 24 van de Wet Aanvullende Pensioenen en rekening houdend met de toepassing van artikel 3 van het Koninklijk Besluit van 14/11/2003 tot uitvoering van de voormelde wet is de werkgever verplicht om in geval van pensionering of uittreding (met overdracht van reserves) een minimaal rendement te garanderen op de stortingen.

Daar er geen gegarandeerd rendement op de reserves is voorzien, wordt de verticale methode bepaald in artikel 24 toegepast. Bij de verticale methode wordt de nieuwe rentevoet niet alleen toegepast op de werkgeversbijdragen die worden gestort na de wijziging van de rentevoet, maar ook op de verdere kapitalisatie van de bijdragen die voordien werden gestort. De werking van de verticale methode kan vergeleken worden met die van een bank- of spaarrekening.

Deze rendementsgarantie is jaarlijks variabel. Het resultaat hiervan mag niet minder dan 1,75% en niet meer dan 3,75% zijn. Voor 2023 bedraagt het wettelijk minimumrendement 1,75%.

Gedurende de eerste 5 jaar van aansluiting mag een lager rendement gegeven worden gelinkt aan inflatie. Na uittreding bedraagt de rendementsgarantie 0%.

Op 31/12/2023 zijn er op de Individuele Rekeningen T van de aangeslotenen tekorten vastgesteld om te voldoen aan de minimale rendementsgarantie, maar zijn de Planreserves WAP rendement voldoende om al die tekorten te financieren:

	Tekorten op de Individuele Rekeningen T t.a.v. de minimale rendementsgarantie	Planreserve WAP rendement
Plan VOnr1	1.231.268 €	4.820.957 €
Plan VOnr2	74.044 €	183.752 €
Plan VOnr3	3.459 €	22.156 €
Plan VOnr4	0 €	7.485 €
Plan VGC	27.085 €	429.420 €
Plan VMRI	0 €	23.970 €

Toegekend Rendement

Het bruto rendement is gelijk aan het rendement behaald op de reserve individuele rekeningen vóór aftrek van enige kosten van de vermogensbeheerder.

Het netto rendement is gelijk aan het bruto rendement behaald op de reserve individuele rekeningen verminderd met de kosten zoals vastgelegd in de overeenkomst met de vermogensbeheerder.

Om het potentiële tekort met betrekking tot de minimale rendementsgarantie te financieren, wordt 5% van het positieve netto rendement, gerealiseerd op de reserve individuele rekeningen, bestemd voor de Planreserve WAP rendement.

Dit houdt in dat het maandelijks rendement dat rechtstreeks wordt toegekend aan de Reserve Individuele Rekeningen (Toegekend Rendement) gelijk is aan:

- Indien het rendement positief is: 95% van het netto rendement;
- Indien het rendement negatief is: 100% van het netto rendement.

In geval van uittreding, pensionering of overlijden, wordt het toegekend rendement als volgt bepaald: aangezien het maandelijks rendement slechts gekend is in de tweede helft van de daaropvolgende maand, wordt geen bijkomend rendement meer toegekend voor de periode tussen het einde van de maand van uittreding, pensionering of overlijden en de berekeningsdatum.

Pensioenkapitaal

Het pensioenkapitaal dat aan de aangeslotene bij pensionering wordt betaald, stemt overeen met de som van:

- De opgebouwde reserve op de Individuele Rekening T, desgevallend aangevuld tot de minimale rendementsgarantie, en
- De opgebouwde reserve op de individuele rekening TR.

Beleggingsovertuigingen

Het Vlaams Pensioenfonds heeft een aantal principes en beleggingsovertuigingen in zijn Verklaring inzake de beleggingsbeginselen vastgelegd. Zij bieden aan de vermogensbeheerder, die in opdracht van het pensioenfonds betrokken is bij het beheer van de beleggingsportefeuille, bijkomende duiding om zijn taak naar behoren te vervullen.

Algemene bepalingen

- Het aangaan van beleggingsrisico's is noodzakelijk om een rendement te behalen dat de aangeslotenen van het Vlaams Pensioenfonds in staat stelt om een adequaat (reëel) pensioeninkomen te bekomen op de vooropgestelde pensioendatum;
- Diversificatie verbetert het lange termijnrendement/risicoprofiel, maar kent grenzen;
- Passief beheer geniet de voorkeur vanuit een standpunt van kostenefficiëntie, maar selectief actief beheer kan door de tijd, in functie van de marktomstandigheden en omwille van duurzaamheidsredenen meer aangewezen zijn om een aantrekkelijk extra rendement op te leveren. Het doel van passief beheer is het zo goed mogelijk volgen van referentiemaatstaven of -indexen, ook wel benchmarks genoemd, die representatief worden geacht voor de financiële markt waarin belegd wordt, door de beleggingen breed te spreiden rekening houdend met de opgelegde strategische asset allocatie (zie verder). De financiële resultaten van de beleggingen worden door het Vlaams Pensioenfonds vergeleken met die benchmarks;
- Het pensioenfonds is zich bewust van zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid en handelt daar binnen zijn mogelijkheden naar;
- De organisatie van het pensioenfonds past bij de complexiteit van de beleggingsportefeuille;
- Operationele excellentie, of de overtuiging om een hoge mate van optimalisatie van de bedrijfsvoering en gestroomlijnde processen na te streven, en kostenefficiëntie leiden tot uitbesteding aan gespecialiseerde partijen.

Strategische asset allocatie, investeringsbeleid en beleggingsprincipes

De strategische asset allocatie is een techniek die op de financiële markten wordt gebruikt om beleggingen te diversifiëren of zorgvuldig te spreiden over verschillende activaklassen of vermogensbestanddelen. Dit met het doel om het risico op verlies te verminderen en het rendement te verhogen. Het gaat over hoeveel aandelen, obligaties en andere beleggingen worden gekocht en in welke regio's en sectoren wordt belegd. De strategische asset allocatie is de lange termijn verdeling tussen verschillende activaklassen waarbij de afweging wordt gemaakt tussen aanvaardbare risico's en rendementen. De aan de vermogensbeheerder opgelegde strategische allocatie is het gevolg van een keuze van de raad van bestuur op basis van een ALM (of Asset Liability Management)-studie ⁽³⁾. Vervolgens houdt de raad van bestuur rekening met een zekere bewegingsvrijheid waarbinnen de vermogensbeheerder zijn allocatie op basis van minimaal en maximaal toegelaten gewichten tactisch mag bijsturen met de bedoeling op lange termijn een beter resultaat dan de benchmark ⁽⁴⁾ op te leveren.

Rekening houdend met de beleggingshorizon op lange termijn van de activiteiten van het Vlaams Pensioenfonds, bevatte de globale asset allocatie, vóór de wijzigingen van juni 2023 aan de Verklaring

⁽³⁾ De term Asset Liability Management (ALM) wordt gebruikt in de beleggerswereld en is te omschrijven als het proces van het verkrijgen van inzicht in de onderlinge afhankelijkheden in de ontwikkeling van rechten en verplichtingen van een organisatie. Het doel van ALM is het verkrijgen van een zodanige situatie dat waardeontwikkelingen aan beide kanten van de balans van een pensioenfonds zo veel mogelijk gelijk lopen. De balans van een pensioenfonds bestaat aan de activakant uit een beleggingsportefeuille met een bepaalde marktwaarde, en aan de passivakant uit een aantal pensioenverplichtingen.

⁽⁴⁾ De benchmark is de objectieve maatstaf of het referentiekader waarmee de prestaties van een beleggingsportefeuille vergeleken worden.

inzake de beleggingsbeginselen (zie verder), een 40/55/5-verdeling (40% aandelen, 55% obligaties en 5% beursgenoteerd vastgoed) met de volgende uitgangspunten:

- Een keuze voor een strategische allocatie van 40% aandelen waarbij de bewegingsruimte groter is naar onder toe dan naar boven;
- Voor overheidsobligaties is de bewegingsruimte naar boven toe beduidend groter dan naar onder toe, omdat die obligaties tijdens crisissen als een stabiele haven worden beschouwd;
- Een gezonde spreiding binnen het obligatie-segment tussen overheidsobligaties en bedrijfsobligaties;
- Opname van obligaties uit groeilanden of hoogrentende obligaties (maar enkel indien deze aan een duurzaamheidstest zijn onderworpen);
- Allocatie van een beperkt gedeelte naar beursgenoteerd vastgoed.

activaklasse	minimaal toegelaten gewicht (onderweging)	strategisch gewicht	maximaal toegelaten gewicht (overweging)
aandelen	20%	40%	50%
overheidsobligaties	15%	25%	65%
IG ⁽⁵⁾ bedrijfsobligaties	15%	25%	35%
obligaties High Yield ⁽⁶⁾ & obligaties groeilanden ⁽⁷⁾	0%	5%	10%
beursgenoteerd vastgoed	0%	5%	10%
cash	0%	0%	30%

Sinds de wijzigingen van juni 2023 aan de Verklaring inzake de beleggingsbeginselen bevat de globale asset allocatie een 55/40/5-verdeling (55% aandelen, 40% obligaties en 5% infrastructuur en beursgenoteerd vastgoed) met volgende uitgangspunten:

- Een keuze voor een strategische allocatie van 55% aandelen met een grote bewegingsvrijheid in de tactische gewichten van minimum 20% en maximum 70%;
- Een kleiner strategisch gewicht naar obligaties;
- Een gezonde spreiding binnen het obligatiesegment tussen overheids- en bedrijfsobligaties;
- Omdat obligaties verschillende segmenten bevatten die onderling erg verschillen op het vlak van hun risicoprofiel, wordt een zekere mate aan verscheidenheid voorzien (zie verder in de strategische asset allocatie);
- Er wordt in aandelen- of obligatiefondsen belegd die ethische en duurzame kenmerken op het vlak van milieu, klimaat, sociale factoren en deugdelijk bestuur promoten of een duurzame doelstelling bevatten.

⁽⁵⁾ IG of Investment Grade zijn obligaties van uitgevers met een behoorlijk grote solvabiliteit of obligaties met een "betrouwbare" kredietrating. Ratingbureau's zoals Standaard & Poor's of Moody's geven met hun kredietratings aan in welke mate dat dergelijke obligaties een relatief laag risico op wanbetaling hebben.

⁽⁶⁾ High Yield zijn hoogrentende overheids- en bedrijfsobligaties met een lagere kredietrating dan Investment Grade (IG).

⁽⁷⁾ Groeilanden, ook emerging markets of opkomende markten genoemd, zijn landen waarvan de financiële structuur nog in opbouw is of die hun economisch achterstand t.o.v. de Europese Unie of de Verenigde Staten in versneld tempo zullen inhalen. De groeilanden zijn vooral landen uit Zuidoost-Azië, Latijns Amerika of Oost-Europa.

En wordt volgende strategische allocatie opgelegd:

activaklasse	minimaal toegelaten gewicht (onderweging)	strategisch gewicht	maximaal toegelaten gewicht (overweging)
aandelen	20%	55%	70%
obligaties	10%	40%	80%
euro overheidsobligaties Kern ⁽⁸⁾	5%	17,5%	35%
euro overheidsobligaties Periferie ⁽⁹⁾	0%	5%	10%
IG-overheidsobligaties in vreemde munt	0%	0%	10%
IG-overheidsobligaties groeilanden	0%	0%	5%
euro IG-bedrijfsobligaties	5%	17,5%	35%
High Yield	0%	0%	10%
infrastructuur en beursgenoteerd vastgoed	0%	5%	15%
cash	0%	0%	25%

Specifieke richtlijnen voor ethisch en duurzaam beleggen

Het Vlaams Pensioenfonds houdt zeer sterk aan zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid en handelt daar binnen zijn mogelijkheden naar. Het pensioenfonds gelooft dat maatschappelijk verantwoord beleggen bijdraagt tot de transitie naar een duurzamere samenleving waarbij milieu, klimaat, sociale factoren en deugdelijk bestuur in balans zijn. Deze keuze moet op termijn niet alleen kunnen bijdragen aan een duurzame samenleving, maar ook aan een financieel stabiel rendement.

Maatregelen op het niveau van de vermogensbeheerder

Het Vlaams Pensioenfonds verwacht van zijn vermogensbeheerder dat hij zich in zijn dagelijkse bedrijfsvoering door ethische en duurzame principes laat leiden en deze ook uitdraagt en promoot bij zijn klanten. De ondertekening van de United Nations Principles for Responsible Investment ⁽¹⁰⁾ is hierbij een minimumvereiste, maar bijkomende inspanningen worden zeer geapprecieerd. Zowel in de overheidsopdrachten van het pensioenfonds als in de periodieke beoordelingen van de vermogensbeheerder door de externe beleggingsadviseur wordt hieraan de nodige aandacht besteed.

Maatregelen op het niveau van de effecten in de beleggingsportefeuille

Conform de samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en het Vlaams Pensioenfonds van 28 januari 2019 moeten de volgende indicatieve ethische en duurzaamheidscriteria gevolgd worden voor het beleggen van de financiële middelen van het pensioenfonds:

- Geen beleggingen in wapens of defensie gerelateerde producten, zoals omschreven in het Vlaams Wapenhandeldecreet;

⁽⁸⁾ Onder Kern worden landen van de eurozone verstaan met de hoogste kredietwaardigheid of -status.

⁽⁹⁾ Onder Periferie worden landen verstaan rond de Kern (zie voetnoot 10), zoals Portugal, Spanje, Italië, Griekenland, Cyprus en Malta.

⁽¹⁰⁾ United Nations Principles for Responsible Investment (UNPRI) is een door de Verenigde Naties ondersteund netwerk van vermogensbeheerders die samenwerken met als doel de beginselen van duurzaam beleggen, die ze ondertekenen, ten uitvoer te leggen waarbij zij milieu-, sociale en deugdelijk bestuur criteria in hun beleggingspraktijken opnemen.

- Geen beleggingen in bedrijven die onvoldoende garanties bieden op het naleven van de regels van de Internationale Arbeidsorganisatie;
- Geen beleggingen in bedrijven die zich niet houden aan de internationale verdragen inzake de bescherming van het leefmilieu;
- Beleggingen in bedrijven of organisaties die een sociale en ecologische meerwaarde realiseren, die inzetten op meer participatie van werknemers, of die werk maken van een eerlijke prijs voor producten voor de producenten (fair trade).

Als bijkomende voorwaarden eist het pensioenfonds dat elk beleggingsfonds in de portefeuille, zoveel mogelijk, minstens beantwoordt aan de vereisten bepaald in artikel 8 van de Europese Verordening betreffende informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële dienstensector (beter bekend als de Sustainable Finance Disclosure Regulation, afgekort SFDR). Dit is een beleggingsfonds dat onder andere ecologische of sociale kenmerken of een combinatie van die kenmerken promoot en waarbij ondernemingen, waarin belegd wordt, goede praktijken op het gebied van deugdelijk bestuur volgen.

Daarnaast worden volgende producten en activiteiten door het Vlaams Pensioenfonds als schadelijk, oneerlijk of immoreel geacht, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen producten of activiteiten die op basis van een nultolerantie volledig uit de beleggingen worden geweerd en producten en activiteiten die gevoelig liggen. Er wordt van de vermogensbeheerder verwacht hij die producten en activiteiten regelmatig in de gaten houdt om de beleggingen kritisch te beoordelen en eventueel aan te passen of een nieuwe richting te geven:

- Nultolerantie t.a.v. bedrijven die betrokken zijn bij de productie van tabak, bij de productie en ontwikkeling van controversiële en offensieve wapens, bij gokspelen of bij seksindustrie;
- Producten en activiteiten die tot uitsluiting kunnen leiden als de maximale drempel van 5% van de totale omzet van het betrokken bedrijf wordt bereikt: die regel wordt toegepast t.a.v. de productie en distributie van fossiele brandstoffen;
- Overige producten en activiteiten die als gevoelig kunnen worden beschouwd, hebben te maken met belastingontwijking, dierenbehandeling en -proeven, gevaarlijke chemicaliën, genetisch gemodificeerde organismen, palmolie.

Specifieke richtlijnen voor beleggingsproducten

De risico's verbonden aan de keuze van de beleggingsproducten worden beheerd door het doorgedreven gebruik van UCITS fondsen ⁽¹¹⁾, de zogenaamde beleggingsfondsen met Europees paspoort. Dit om te zorgen voor een voldoende spreiding van de portefeuille. Beleggingen in niet-UCITS fondsen of rechtstreeks in aandelen of obligaties zijn daarom niet toegelaten. Niet-UCITS fondsen zijn wel mogelijk voor infrastructuur omdat deze beleggingscategorie in mindere mate verhandeld wordt op de financiële markten.

Vermogensbeheer

⁽¹¹⁾ UCITS betekent: Undertaking for Collective Investments in Transferable Securities. In het Nederlands wordt dit vertaald als ICBE, wat staat voor Instelling voor Collectieve Beleggingen in Effecten. De UCITS regelgeving stelt bepaalde regels aan de in de EU gevestigde fondsen om verkocht te mogen worden in alle EU landen. De activa waarin een UCITS belegt, dienen liquide (vlot verhandelbaar) te zijn. En er gelden strikte regels voor de diversificatie van de beleggingen.

De reserves worden sinds 1 januari 2020 beheerd door KBC Asset Management.

De vermogensbeheerder moet de toevertrouwde beleggingsportefeuille beheren volgens de principes van financiële degelijkheid en met het strikt in acht nemen van alle investeringsrichtlijnen en wensen van het Vlaams Pensioenfonds op het gebied van duurzaam beleggen.

Het beleggingscomité houdt toezicht op de vermogensbeheerder via een trimestriële evaluatie van de beleggingsportefeuille om te verzekeren dat de opgelegde strategische asset allocatie en de toegelaten tactische marges gerespecteerd worden. De samenstelling en de resultaten van de beleggingsportefeuille worden trimestrieel toegelicht op het beleggingscomité dat de raad van bestuur adviseert bij de bepaling en uitvoering van het beleggingsbeleid.

Risico's verbonden aan de beleggingsportefeuille

De raad van bestuur erkent dat de beleggingsportefeuille van het Vlaams Pensioenfonds onderworpen is aan een aantal risico's die hieronder zijn opgesomd. Om de vermelde risico's te beheersen, zijn in de Verklaring inzake de beleggingsbeginselen bepalingen opgenomen, o.a. maar niet beperkt tot de organisatorische structuur van het pensioenfonds, liquiditeitseisen en diversificatiecriteria. Ook de strategische allocatie die het resultaat is van een uitgevoerde ALM-studie is vanuit dat standpunt gekozen.

Mismatching risico:

Risico van een mismatch tussen de prestaties van de soorten activa waarin het Vlaams Pensioenfonds heeft belegd en de evolutie van de waarde van de pensioenverplichtingen, o.a. onder invloed van de evolutie van de inflatie en interestvoeten. Dit risico wordt gemeten door middel van de stress scenario's in de driejaarlijkse ALM-studie.

Risico gebonden aan de prestatie van de vermogensbeheerder:

Risico van het ontstaan van een relevant verschil tussen de verwachte prestaties en de effectieve prestaties van de vermogensbeheerder. Jaarlijks wordt er een performance analyse uitgevoerd op de vermogensbeheerder.

Concentratierisico:

Risico gebonden aan een gebrek aan diversiteit van de beleggingen binnen een activaklasse. De ALM-studie reduceert het risico door middel van een diversificatie van de voorgestelde strategische asset allocatie.

Kredietrisico:

Default risico (of het risico op verliezen als gevolg van faillissement) van een of andere debiteur ten opzichte van zijn obligaties (storten van interesten of terugbetaling van de obligatie op termijn).

Marktrisico:

Risico van een daling van de markten, verwijding van de financiële marktprijzen, enz. die een negatieve impact kunnen hebben op de activawaarden.

Liquiditeitsrisico:

Dit wordt opgevangen door een goede opvolging van de cash planning.

Wisselkoersrisico:

Het wisselkoersrisico wordt tot een minimum beperkt door, waar nodig, het wisselkoersrisico in te dekken, rekening houdende met een kosten-batenanalyse.

Bewaarnemingsrisico:

Er bestaat een risico dat in bewaring gegeven activa als gevolg van insolvabiliteit, nalatigheid of frauduleuze handelingen van een bewaarnemer verloren raken.

Wetgevende en taxatierisico:

Risico van veranderende lokale en internationale wetgevende en taxatieregels en verdragen, met een impact op het rendement van de verschillende investeringsinstrumenten.

Belangenconflicten:

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gewaakt over belangenvermenging en/of tegenstrijdige belangen.

Duurzaamheidsrisico:

Er bestaat een risico dat de waarde van een belegging daalt als gevolg van een gebeurtenis of omstandigheid op gebied van milieu, klimaat, sociale factoren en deugdelijk bestuur. Het risico wordt opgevangen door een uitgewerkt duurzaam beleggingsbeleid, regelmatige rapportering en een voldoende grote diversificatie van de portefeuille.

3. Rendementen van de beleggingen

Volgende rendementen werden in de loop van 2023 toegekend op de Reserve Individuele Rekeningen van de aangeslotenen, zoals hierboven gedefinieerd onder punt 2 in de rubriek 'Toegekend Rendement':

Januari	3,4606%
Februari	-0,9269%
Maart	0,4057%
April	-0,0040%
Mei	0,8710%
Juni	0,6004%
Juli	1,3963%
Augustus	-0,6894%
September	-2,1172%
Oktober	-1,5623%
November	4,5135%
December	3,2135%
Totaal 2023	9,3030%

Overzicht van de rendementen op jaarbasis toegekend op de Reserve Individuele Rekeningen sinds de oprichting van het Vlaams Pensioenfonds:

2018	0%
2019	0%
2020	-0,1141%
2021	10,8050%
2022	-15,3871%
2023	9,3030%

Er is geen rendement voor 2018 en 2019, aangezien de reserves nog niet belegd waren. Tot 24/1/2020 stonden de reserves op een zichtrekening. Vanaf die datum worden de reserves wel belegd bij de vermogensbeheerder zodat er vanaf 2020 rendementen worden toegekend.

De Wet Aanvullende Pensioenen blijft evenwel een minimumrendement garanderen (zie hierboven onder punt 2 in de rubriek 'Minimale rendementsgarantie').

4. Kostenstructuur

De toelagen voor pensioen worden integraal belegd in de beleggingsportefeuille zoals beschreven in punt 2.

Alle beheers- en werkingskosten zitten vervat in de jaarlijkse kostendotatie en worden door de werkgevers gedragen.

De kosten verbonden aan het vermogensbeheer worden verrekend in de rendementen. Dit is vastgelegd in de overeenkomst met de vermogensbeheerder.

De taksen en de sociale zekerheidsbijdragen op de toelagen worden gedragen door de werkgever.

Aldus opgemaakt en goedgekeurd door de raad van bestuur op 26/3/2024.

Voor de raad van bestuur,

Pieter De Cuyper
bestuurder

Daisy D'Heuvaert
voorzitter